

[Time: Three Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B: Regular students:- (2 ½ hours) (total marks 80).

1. Attempt any four questions from question no. 1 to 8.
2. All questions carry equal marks (20 marks each).
3. Use of simple calculator is allowed.

N.B:IDOL students:-

1. Attempt any four questions from question No.01 to 8
2. Attempt any one questions from question No.9 and 10
3. All questions carry equal marks (20 marks each)
4. In all attempt five question.

- Q.1 Discuss social research and explain in brief two research perspectives in sociology. 20
- Q.2 Define survey method and examine the various types of social surveys. 20
- Q.3 Explain interview methods. Discuss the advantages and limitation of interview methods. 20
- Q.4 Discuss in brief content analysis and focused group as techniques of social research. 20
- Q.5 Differentiate between probability and non-probability sampling. Discuss the types of non- probability sampling. 20
- Q.6 a) What are the measures of central tendency? Discuss its merits and demerits. 8
b) Calculate the mean and median for the following data 12

marks	No of students
0-10	06
10-20	08
20-30	12
30-40	30
40-50	20
50-60	10
60-70	08
70-80	06
	N=100

OR

20

Explain the following diagram and graphs.

- a) Bar diagram
- b) Histogram
- c) Ogive

- Q.7 a) What is standard deviation? What are its merits and demerits? 08
b) Compute the standard deviation for following. 12

Class	Frequenc y
0-10	12
10-20	13
20-30	21
30-40	19
40-50	15
50-60	12
60-70	08
	N=100

- Q.8 Write short notes on any two:- 20
- a) exploratory design
 - b) Ethical neutrality
 - c) Descriptive design
 - d) Scaling techniques

For IDOL Students only

- Q.9 Write an essay on case study method. 20
- Q.10 Discuss in detail the types, importance and techniques of Questionnaire. 20

सूचना:नियमित विद्यार्थ्यांसाठी:-

- 1) प्रश्न क्र. १ ते ८ पैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
- 2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. (प्रत्येकी २० मूळ)
- 3) सामान्य केलक्युलेटर वापरण्यास परवानगी आहे.

सूचना:दुर व मुक्त अध्ययन विद्यार्थ्यांसाठी:-

- १) प्रश्न क्र. १ ते ८ पैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
- २) प्रश्न प्रमांक ९ व १० पैकी कोणतेही एक प्रश्न सोडवा.
- ३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. (प्रत्येकी २० मूळ)
- ४) सर्व मिळून पाच प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १	सामाजिक संशोधनावर चर्चा करून समाजशास्त्रातील दोन संशोधन परिपेक्षा स्पष्ट करा.	२०
प्रश्न २	सर्वे पद्धतीचा अर्थ सांगा. आणि सर्वेच्या विविध प्रकारांचे परीक्षण करा.	२०
प्रश्न ३	मुलाखत स्पष्ट करा. तसेच मुलाखत तंत्रावरील फायदे आणि तोटे यावर चर्चा करा.	२०
प्रश्न ४	आशय विश्लेषण व लक्ष केंद्री चर्चा या गुणात्मक संशोधनातील तंत्रावर चर्चा करा.	२०
प्रश्न ५	संभाव्य आणि असंभाव्य नमुना पद्धतीमध्ये फरक स्पष्ट करा. असंभाव्य नमुना पद्धतीच्या प्रकारांवर चर्चा करा.	२०
प्रश्न ६	अ) किंद्रीय प्रकृतीची मापके सांगा व त्यांच्या गुण दोषांची चर्चा करा. ब) पुढील सरणीतून मध्यमा आणि मध्यगा शोधून काढा.	०८ १२

गुण	विद्यार्थी संख्या
०-१०	०६
१०-२०	०८
२०-३०	१२
३०-४०	३०
४०-५०	२०
५०-६०	१०
६०-७०	०८
७०-८०	०६
N=१००	

किंवा

२०

खालील दिलेल्या घटकांची आकृती आणि आलेख काढा.

- अ) स्तंभ लेखन
ब) हिस्टोग्राम
क) ओगीव

- प्रश्न ७ अ) प्रमाण विचलन म्हणजे काय? त्याचे गुण दोष सांगा.
ब) खालील सारणीच्या आधारे प्रमाण विचलन पूर्ण करा.

८
१२

वर्ग	वारंवारिता
०-१०	१२
१०-२०	१३
२०-३०	२१
३०-४०	१९
४०-५०	१५
५०-६०	१२
६०-७०	०८
	N=१००

- प्रश्न ८ कोणत्याही दोन वर टिपा लिहा.

२०

- अ) विश्लेशणात्मक आराखडा
ब) नैतिकता तटस्थता
क) विस्तृत आराखडा
ड) अनुमापन तंत्रे

दूर व मुक्त विद्यार्थ्यांसाठी:

- प्रश्न ९ व्यष्टी अध्ययन पद्धती यावर निबंध लिहा.

२०

- प्रश्न १० प्रश्नावली तंत्र, प्रकार आणि महत्वाबाबत चर्चा करा.

२०